

Utvärdering av hinder för flexibilitet på marknaden och bidraget från digitaliseringen av överförings- och distributionsnäten

UTKAST

Bakgrund

Svenska kraftnät ska anta en rapport om det nationella flexibilitetsbehovet i enlighet med artikel 19e i elmarknadsförordningen (EU) 2019/943. En del av rapporten är en utvärdering av hindren för flexibilitet på marknaden samt förslag på relevanta begränsningsåtgärder och begränsningsincitament, inbegripet undanröjande av regleringshinder och möjliga förbättringar av marknader och tjänster eller produkter för systemdrift. Det ska också ingå en utvärdering av bidraget från digitalisering av överförings- och distributionsnätet för el.

Enligt den metod som ska tillämpas för analysen i rapporten ska Svenska kraftnät, Ei och systemansvariga för distributionssystem (DSO:er) komma överens om vilken data som DSO:er ska leverera till Svenska kraftnät för ovan nämnda utvärderingar. Om det bedöms relevant ska data levereras för följande kategorier:

- Lack of proper legal framework for market access to new entrants and small actors.
- Lack of enablers and incentives to provide flexibility.
- Restrictive requirements to provide balancing services.
- Restrictive requirements to provide congestion management.
- Complex, lengthy, and discriminatory administrative requirements.
- Lack of regulatory incentives to system operators to consider non-wire alternatives.

Metoden begränsar inte utvärderingarna till den data som levereras av Svenska kraftnät och DSO:er. I denna PM presenteras ett förslag på hur utvärderingarna kan genomföras, vilken data den ska baseras på och hur datainsamling ska ske.

Förslag: Utvärdering av hinder för flexibilitet och digitaliseringens bidrag

I rapporten ska det ingå en utvärdering av hinder för flexibilitet på marknaden. Baserat på utvärdering ska Svenska kraftnät ge förslag på relevanta åtgärder. Vidare ska det ingå en utvärdering av bidraget från digitaliseringen av överförings- och distributionsnät för att möjliggöra flexibilitet.

Utvärderingen av hinder för flexibilitet och digitaliseringens bidrag ska baseras på information från Svenska kraftnät och DSO:erna. Svenska kraftnät, Ei och DSO:erna ska komma överens om vilken typ av information som ska levereras med utgångspunkt i kategorierna i metoden. För att möjliggöra en mer fullständig analys av hinder för flexibilitet avser Svenska kraftnät också sammanställa och analysera information från andra relevanta aktörer såsom nuvarande samt kommande leverantörer av flexibilitet.

Informationsinsamlingen från DSO:er och andra aktörer ska ske genom en enkätundersökning. Enkäten ska utformas så att svaren blir lätta att sammanställa och visualisera samt på sikt (i framtida rapporter) möjliggöra tidsserier. Det ska också finnas visst utrymme för kompletterande fritextsvar. Data levereras enligt överenskommen enkät. Utöver information enligt de kategorier som följer av metoden ska det också ingå relevant bakgrundsinformation om svarande aktör.

För aktörer som bedriver både lokalnätsverksamhet och regionnätsverksamhet ska enkäten besvaras separat för respektive verksamhetsområde.

Observera att lokala marknader för flexibilitetstjänster definieras som hantering av "congestion issues and voltage issues hos såväl DSO och TSO. Detta är de lokala marknader för flexibilitetstjänster som existerar idag hos vissa DSO:er men också möjliga på TSO-nivån inom elhandelsområden. På en lokal marknad kan marknadsbaserad anskaffning ske genom produkter eller upphandling,

Enkät (vissa frågor är det möjligt att klicka i flera alternativ, andra frågor är enbart ett alternativ valbart)

1. Vilken typ av verksamhet bedriver ni inom elnätet? (endast ett alternativ möjligt)

- Lokal distribution (lokalnätsverksamhet)
- Regional distribution (regionnätsverksamhet)
- Annan aktör
- Om du är en annan aktör, vilken av följande alternativ stämmer (flera alternativ möjliga)
 - Leverantör av balanstjänster
 - Leverantör av flexibilitet på en lokal marknad, genom marknadsprodukter eller upphandling

- Leverantör av flexibilitet genom villkorade anslutningsavtal
- Ägare av en eller flera produktionsanläggningar (anslutande aktör)
- Ägare av en eller flera förbrukningsanläggningar (anslutande aktör)
- Ägare av en eller flera energilagringsanläggningar (anslutande aktör)
- Ingen av ovan

2. Vilken geografisk omfattning har er verksamhet? (flera alternativ möjliga)

- Endast inom ett specifikt område eller kommun
- Större område som omfattar flera kommuner eller län (flera region- eller lokalnät)

2. Vilken nätnivå är ni huvudsakligen verksamma inom? (flera alternativ möjliga)

- Verksamheten omfattar resurser, infrastruktur eller flexibilitet kopplat till lokalnät
- Verksamheten omfattar resurser, infrastruktur eller flexibilitet kopplat till regionnät
- Inget av ovan (annan aktör)

3. Om ni är ett nätbolag

- Hur stort är nätbolaget? (endast ett alternativ möjligt)
 - Färre än 10 000 kunder
 - 10 000 – 100 000 kunder
 - 100 000 – 500 000 kunder
 - Fler än 500 000 kunder
- Har ni lokala marknader för flexibilitetstjänster idag?
 - JA
 - NEJ
- Har ni villkor i anslutningsavtal som möjliggör att ni ändrar eller begränsar kundens inmatning eller uttag?
 - JA
 - NEJ

4. Om ni är en leverantör av flexibilitet:

- På vilket sätt bidrar ni med flexibilitet? (flera alternativ möjliga)
 - FFR-marknad
 - FCR-marknad
 - FRR-marknad
 - Intradagshandel
 - Dagen förehandel
 - Lokala marknader för flexibilitetstjänster
 - Villkorade anslutningsavtal eller andra avtal om flexibel anslutning
 - Optimering mot effekttariff
 - Optimering mot elhandelspris
 - Annat (fritext)

Utvärdering av “Lack of proper legal framework for market access to new entrants and small actors”

- Upplever ni att det finns rättsliga hinder som försvårar (flera alternativ möjliga)
 - inträde på lokala marknader för flexibilitetstjänster
 - inträde på Svenska kraftnäts balansmarknader
 - tidigare anslutning genom villkorade anslutningsavtal
 - tillträde till elmarknaden
 - annat
- Vilka specifika regler eller lagar upplever ni som mest begränsande för att leverera flexibilitet? (flera alternativ möjliga)
 - Elmarknadsförordningen
 - Ellagen
 - Anslutningsförordningarna (RfG, DCC)
 - Förordning om efterfrågefleksibilitet (NC DR)
 - Nationella föreskrifter
 - Nätbolagets implementering/tolkning av lagar och regler
 - Svenska kraftnäts implementering/tolkning av lagar och regler
 - Energimarknadsinspektionens implementering/tolkning av lagar och regler
 - Annat (fritext)

Om ni har kryssat för något ovan, förtydliga vad (fritext)

Utvärdering av “Lack of enablers and incentives to provide flexibility”

- Vilka marknader/åtgärder ser ni som viktiga för er verksamhet framöver (flera)
 - FFR- marknaden
 - FCR-marknaden
 - FRR-marknaden
 - Intradagshandel
 - Dagen förehandel
 - Lokala marknader för flexibilitetstjänster
 - Villkorade anslutningsavtal eller andra avtal om flexibel anslutning
- Vilka marknader/åtgärder är utformade så att de ger incitament som är tillräckliga för att driva investeringar i flexibilitetslösningar?
 - FFR- marknaden
 - FCR-marknaden
 - FRR-marknaden
 - Intradagshandel
 - Dagen förehandel
 - Lokala marknader för flexibilitetstjänster
 - Villkorade anslutningsavtal eller andra avtal om flexibel anslutning
- Vad ser ni som viktigast för att det ska bli mer attraktivt att erbjuda flexibilitet i framtiden?
 - Tydligare regelverk för flexibilitet
 - Tydligare intäktsreglering för elnätskapacitet
 - Tidigare anslutning
 - Ekonomiska incitament genom långa avtal (år)
 - Ekonomiska incitament genom långa avtal (säsong)
 - Ekonomiska incitament genom produkter på lokal marknad
 - Ekonomiska incitament genom balansprodukterna
 - Investeringsstöd (ex. stödsystem för fossilfri flexibilitet)
 - Annat (fritext)
- Behövs standardiserat datautbyte nationellt för att kunna erbjuda flexibilitet? (ja/nej)
 - Om ja: för vilka processer behövs standardiserat datautbyte nationellt för att kunna erbjuda flexibilitet? (fritext)

Utvärdering av “Restrictive requirements to provide balancing services.”

- Finns det restriktioner eller administrativa krav som gör det svårt för er eller era anslutna aktörer att tillhandahålla balanstjänster?
 - JA
 - NEJ
- Om ja, rör det: (flera alternativ möjliga)
 - Förkvalificering
 - Minsta storlek på bud
 - Möjlighet att aggregera
 - Marknadsdesign
 - Annat
- Ser ni några möjligheter att digitalisering kan bidra till att förenkla eller förbättra tillgången till balanstjänster?
 - JA
 - NEJ

Utvärdering av “Restrictive requirements to provide congestion management.”

- Om ni är ett nätbolag: Har ni eller är ni aktiva på lokala marknader (produkter och/eller upphandling) för flexibilitetstjänster idag? (ja/nej)
 - Om ja:
 - Gäller avtalen/buden längre än (flera alternativ möjliga)
 - Ett år?
 - En vecka?
 - Ett dygn?
 - En timma?
 - En kvart?
 - När sker upphandlingen/stänger budgivningen? (flera alternativ möjliga)
 - År innan leverans
 - Månader innan leverans
 - Veckor innan leverans
 - Dagar innan leverans
 - Timmar innan leverans
 - Finns en fysisk förkvalificeringsprocess? (ja/nej)
 - Hur snabb ska resursen vara? (flera alternativ möjliga)

- Start under ett dygn
 - Starttid under 4 timmar
 - Starttid under 1 timme
 - Starttid under 15 min
 - Starttid under 2 sekunder
 - Vilken uthållighet kravställs? (flera alternativ möjliga)
 - Över 24 timmar
 - Över 12 timmar
 - Över 1 timme
 - Över 15 minuter
 - Vilken dataöverföring kravställs? (flera alternativ möjliga)
 - Uppmätt aktiv effekt
 - Tillgänglighet
 - När sker avräkningen (flera alternativ möjliga)
 - Dagen efter
 - Månaden efter
 - Senare
 - annat
- Tror ni att lokala marknader för flexibilitetstjänster kommer bli större framöver? (ja/nej)
 - Vilken typ av produkter för congestion management ser ni som bäst lämpade? (flera alternativ möjliga)
 - Energi
 - Kapacitet
 - Kapacitet och Energi
 - annat
 - Vilka former av avtal föredrar ni? (endast ett alternativ möjligt)
 - Långa avtal (flera år, nästkommande säsong)
 - Medellånga avtal (dygn/veckor)
 - Korta avtal (timmar/kvartar)
 - Annat
 - Finns det restriktioner eller administrativa krav som gör det svårt för er eller era anslutna aktörer att tillhandahålla tjänster på lokala marknader för flexibilitetstjänster? (ja eller nej)
 - Om ja, rör det: (flera alternativ möjliga)
 - Förkvalificering
 - Minsta storlek på bud
 - Möjlighet att aggregera
 - Marknadsdesign
 - Utformning av baseline
 - Utformning av koordinering med andra delmarknader

- Annat (det ska vara möjligt att lämna fritextsvar om “annat” anges)

Utvärdering av “Complex, lengthy, and discriminatory administrative requirements.”

- Har ni eller har ni gått igenom en förkvalificeringsprocess? (ja/nej)
 - Om ja för vilka produkter? (flera alternativ möjliga)
 - mFRR,
 - FCR,
 - aFRR,
 - lokala marknadsprodukter,
 - upphandling för balansmarknaden,
- Hur lång tid tar en förkvalificering? (flera alternativ möjliga)
 - Veckor,
 - Månader,
 - År

Utvärdering av “Lack of regulatory incentives to system operators to consider non-wire alternatives.”

- Anser ni att det finns tillräckliga incitament för nätbolag att överväga flexibilitetslösningar som alternativ istället för att bygga elnät? (ja/nej)
- Utveckla gärna (fritext)